

Over btw, onroerende voorheffing, geregistreeerde kassa en fiches voor vrijwilligers

DOSSIER FISCALITEIT - deel 2

Jeugdverblijven en kampeertreinen zijn onderworpen aan diverse vormen van fiscaliteit. In deel 1 hadden we het over belastingen op inkomsten en successie, in dit tweede deel behandelen we een aantal andere aspecten rond fiscaliteit: btw (belasting op toegevoegde waarde), onroerende voorheffing, de geregistreeerde kassa en de fiches voor vrijwilligers.

Opnieuw geldt dat elk verhaal verschillend is en dit dossier met de nodige voorzichtigheid moet gelezen worden.

Haal je uit het dossier nieuwe informatie waarover je extra toelichting wil, dan neem je best contact op met CJT Ondersteuning of met een fiscalist.

Voor beide dossiers konden we beroep doen op de gewaardeerde kennis van Luc De Meyere (advocaat en gastdocent masteropleiding accountancy en fiscaliteit aan Hogeschool Gent) en Stefan Tuytten (senior consultant social profit bij SBB).

Btw

Btw staat voor belasting op de toegevoegde waarde. We beantwoorden in dit hoofdstuk twee vragen. Moet je btw aanrekenen aan groepen die komen verblijven en betaal je zelf btw op verbouwwerken?

BTW OP VERHUUR

Moet de groep bovenop de huurprijs nog btw betalen? Volgens het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde (art. 18, §1, 10°) is "het verschaffen van gemeubelde logies alsook de terbeschikkingstelling van plaats om te kamperen" een dienst. Een dienst is btw-plichtig. Vraag is natuurlijk of een jeugdverblijf een gemeubeld logies is.

Wat is een gemeubeld logies?

Onder het verschaffen van gemeubeld logies wordt verstaan: een geheel van diensten (permanente organisatie om diensten te verschaffen, onthaal van de reiziger, gemeubelde kamers, onderhoud van de kamers, verschaffen van linnen, verschaffen van ontbijt) waarvan het aanbieden van slaapplekken slechts een klein onderdeel is.

Van alle diensten moeten minstens gemeubelde kamers, een onthaal voor reizigers en een bijkomende dienst (zoals ontbijt, schoonmaak van de kamer ...) voorzien worden om onder de definitie van een gemeubeld logies te vallen.

Wat onder onthaal begrepen wordt, is niet duidelijk omschreven. Daarom werd bij de fiscus naar een duidelijk standpunt gevraagd. In 2005 volgde het antwoord: "jeugdverblijven in volpension zijn een gemeubeld logies omdat ze systematisch en voor een globale prijs een dienst aanbieden. De diensten bestaan zowel uit het terbeschikking stellen van gemeubeld logies, het onthaal ter plaatse van de jongeren gedurende in ieder geval een groot gedeelte van de dag en minstens één van de volgende verplicht af te nemen bijkomende diensten: het regelmatig onderhoud en schoonmaken van de gemeubelde kamers tijdens het verblijf, het verschaffen en verversen van het huishoudlinnen gedurende het verblijf of het verschaffen van een ontbijt op de kamers of in de eetzaal van de inrichting". Jeugdverblijven in zelfkook zijn omwille van bovenstaande redenen net geen gemeubeld logies. De terbeschikkingstelling is een gewone verhuur.

Het standpunt van de fiscus lijkt dus duidelijk: zelfkook zonder btw, volpension met btw. Toch zijn ook jeugdverblijven in volpension onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld van btw.

Wat zegt artikel 44, §2, 2° uit het Wetboek btw?

Bepaalde diensten genieten een vrijstelling. In artikel 44, §2, 2° worden ze opgesomd: "diensten en leveringen van goederen die nauw samenhangen met maatschappelijk werk, sociale zekerheid en bescherming van kinderen en jongeren en die worden verricht door publiekrechtelijke lichamen of door de bevoegde overheid erkende sociale instellingen, waaronder begrepen instellingen die in hoofdzaak het toezicht voor jongelui hebben en de zorg voor onder meer hun vrijetijdsbesteding".

Het is belangrijk om vast te stellen dat niet het jeugdverblijf, maar de dienst in het kader van de jeugdactiviteiten wordt vrijgesteld. Hieronder vallen ook de diensten geleverd aan ouders en monitoren, verbonden aan de jeugdgroep. Diensten naar derden toe, bijv. louter volwassenengroepen, zijn niet vrijgesteld. Volwassenengroepen kunnen eventueel wel genieten van een vrijstelling op verhuur via artikel 44 §3,2°.

Wat zegt artikel 44, §3, 2° uit het Wetboek btw?

Er is een vrijstelling van btw voor "de verhuur van gemeubelde huizen, appartementen of kamers, zonder dat deze verhuur samengaat met hoteldiensten".

De vrijstelling van btw op de verhuur blijft ook behouden wanneer bepaalde diensten worden geleverd op uitdrukkelijke vraag van de klant en mits betaling van een prijstoeslag. Enkel de bijkomende hoteldiensten (bijv. onderhoud kamers) zijn dan btw-plichtig. Hetzelfde geldt wanneer er hoteldiensten worden verstrekt, maar de klant ervan kan afzien en hiervoor ook een prijsvermindering krijgt. Ook dan blijft de vrijstelling van btw op de verhuur van gemeubelde logies behouden. Er zijn wel nog twee voorwaarden om de vrijstelling te behouden: uit de overeenkomst moet duidelijk blijken dat diensten kunnen gevraagd of geweigerd worden en de gekozen werkwijze (bijvragen of weigeren) moet consequent gevolgd worden.

Word je als uitbater onder dit artikel vrijgesteld van de btw op de verhuur, dan is de terbeschikkingstelling van de gemeubelde kamer in principe een gewone verhuur.

De vrijstellingen

Vrijstellingen worden altijd strikt geïnterpreteerd en zijn niet vrijblijvend. Je kan dus niet kiezen om al dan niet van een vrijstelling te genieten. Een jeugdverblijf dat vrijgesteld is van btw, mag m.a.w. geen btw aanrekenen. Een gevolg van die vrijstelling is dat er ook geen btw-af trek mogelijk is.

Een vrijstelling van btw wordt trouwens niet gekoppeld aan de juridische rechtsvorm. Of je een vzw, vennootschap of privépersoon bent, heeft geen invloed op de btw-belastingplicht of -vrij-

---

"Je kan niet kiezen om al dan niet van een btw-vrijstelling te genieten."

---

stelling. Het kan wel een invloed hebben op de inkomensbelasting (zie HuisWerk 36).

Gemengde btw-plicht

Een jeugdverblijf in volpension dat geniet van een vrijstelling op verhuur onder artikel 44, §3, 2°, maar op vraag van een volwassenengroep toch extra diensten aanbiedt, wordt gemengd btw-plichtig. Op de extra diensten voor de volwassenengroepen moet dan immers btw worden betaald. Hierdoor geniet het jeugdverblijf wel van een verhoudingsgewijze btw-af trek.

Btw-tarieven

Er bestaan meerdere btw-tarieven. Voor gemeubelde logies inclusief ontbijt moet 6 % btw aangerekend worden. Voor voedsel geldt een tarief van 12 %, op dranken 21 % btw. Voor all-in prijzen geldt er wel een administratieve tolerantie. De helft van de prijs heeft dan betrekking op het gemeubeld logies met ontbijt, de andere helft op het middag- en avondmaal. Is er een onderscheid in drank en eten, dan wordt dit nog eens opgesplitst in resp. 35 en 65 %. Maaltijden en dranken die ter beschikking gesteld worden via een automaat, worden belast aan 6 % btw. Een jeugdverblijf in zelfkook dat drank aanbiedt, kan eventueel gebruik maken van de regeling voor kleine onderneming (omzet lager dan 15 000 euro per jaar). Om deze grens te bepalen, hoeft geen rekening gehouden te worden met de inkomsten vrijgesteld volgens artikel 44, §2, 2° uit het Wetboek btw, maar wel met de inkomsten uit de loutere onroerende verhuur (bijv. verhuur zelfkook aan volwassenengroepen). Hiervoor moet je wel een speciale aanvraag indienen en krijgt het jeugdverblijf een btw-nummer.

En kampeertreinen?

Een vrijstelling voor kampeertreinen is er niet, maar de fiscus heeft voor kampeertreinen wel nuances aangebracht. Wie gedurende maximaal 60 dagen per jaar een kampeertrein ter beschikking stelt voor georganiseerde groepen die onder toezicht staan van monitoren en daarvoor enkel tenten gebruiken (een beperkt sanitair blok is toegestaan), is niet btw-plichtig.

Op extra diensten voor volwassenengroepen moet btw worden betaald.

Samenvatting:

- Jeugdverblijven in zelfkook zijn vrijgesteld van btw omdat ze geen gemeubeld logies zijn.
- Jeugdverblijven in volpension zijn vrijgesteld van btw als ze aan jeugdgroepen verhuren en diensten leveren. Verhuur aan volwassenengroepen is eveneens vrijgesteld van btw als er geen extra diensten worden geleverd. Worden er aan volwassengroepen wel extra diensten geleverd, dan wordt het jeugdverblijf gemengd btw-plichtig.
- Wie gedurende maximaal 60 dagen per jaar een kampeertrein ter beschikking stelt aan georganiseerde groepen die onder toezicht staan van monitoren en daarvoor enkel tenten gebruiken, is niet btw-plichtig.

Enkele praktijkvoorbeelden:

- Een jeugdgroep verblijft in een jeugdverblijf met formule zelfkook. Voor de opkuis wordt beroep gedaan op de uitbater. Hiervoor betaalt de groep 75 euro. De opkuis is niet btw-plichtig omdat ze vrijgesteld is onder artikel 44, §2, 2°.
- Een jeugdgroep verblijft in een jeugdverblijf met formule zelfkook. Drank kan de groep verkrijgen via het jeugdverblijf. Nadien wordt dit verrekend met de waarborg. De drank is niet btw-plichtig zolang de btw-plichtige jaarmet van het jeugdverblijf niet meer is dan 15 000 euro.
- Een jeugdgroep verblijft in een jeugdverblijf met volpension. Voor verhuur en andere diensten wordt 21 % btw aangerekend. Dit is fout omdat het aanbieden van een gemeubeld logies gezien wordt als een dienst en zo'n dienst voor jeugd vrijgesteld is onder artikel 44, §2, 2°.
- Een volwassenengroep verblijft in een jeugdverblijf met volpension. De prijzen zijn all-in. Voor verhuur en andere diensten wordt 21 % btw aangerekend. Dit is correct.
- Een volwassenengroep verblijft in een jeugdverblijf met volpension. Voor verhuur wordt geen btw aangerekend, voor de andere diensten waarvoor de groep gekozen heeft wel. Zo betalen ze op niet-alcoholische dranken 6 % en op alcoholische dranken 21 % btw. Dit is correct. Voor verhuur is er een vrijstelling onder artikel 44 § 3,2°. De diensten zijn btw-plichtig.
- Een jeugdgroep verblijft in een jeugdverblijf met zelfkook. Op het einde van het verblijf worden energiekosten afzonderlijk doorgerekend. Deze doorrekening is vrijgesteld van btw, omdat dit een samenhangende levering is die onontbeerlijk is om de vrijgestelde handeling te kunnen stellen.
- Een jeugdgroep verblijft op een kampeerterrein met elektriciteitsvoorziening en water. Voor het kampeerterrein inclusief energie betalen ze 2 euro per persoon per nacht. De verhuur is niet btw-plichtig, op voorwaarde dat het terrein niet meer dan 60 dagen wordt gebruikt voor dergelijke kampeeractiviteiten.

“Een jeugdverblijf in zelfkookformule wordt door de fiscus als woning geïnterpreteerd.”

BTW OP VERBOUWING

Verbouwen

Verbouwingen aan een jeugdverblijf moeten in principe gefactureerd worden met 21 % btw. Enkel jeugdverblijven in zelfkook genieten van een verlaagd btw-tarief (6 %). De fiscus verklaart nl. dat infrastructuurwerken in een jeugdverblijf in zelfkook ook in aanmerking komen voor het verlaagd btw-tarief van 6 %, als ook alle andere voorwaarden voor de toepassing van dat tarief vervuld zijn. Die andere voorwaarden lees je hieronder.

1. Het zijn werken in onroerende staat met als doel de omvorming, renovatie, rehabilitatie, verbetering, herstelling of onderhoud van het gebouw.

De werken in onroerende staat moeten uitgevoerd worden door een aannemer. Verder moet het roerend goed meteen en op zodanige wijze aangebracht worden aan een onroerend goed dat het onroerend van aard wordt. Het gaat vooral over centrale verwarming, airconditioning, sanitaire toestellen, elektrische installatie (met uitzondering van verlichtingsarmatuur en de lampen, tenzij deze ingebouwd zijn: dan kan het weer wel

aan verminderd btw-tarief), alarmtoestellen, ingebouwde meubels en toestellen ... (een oplijsting van roerend goed vind je in koninklijk besluit nr. 20, rubriek XXXI, §3). Wanneer je als uitbater zelf materiaal koopt, levert het bedrijf een dienst en betaal je automatisch een btw-tarief van 21 %.

Om een onderscheid te maken tussen nieuwbouw en verbouwing, neemt de fiscus het volgende standpunt in: “de werken moeten op relevante wijze steunen op de wezenlijke elementen van de bestaande structuur van het gebouw”. Heropbouw na volledige afbraak wordt daarom niet aanvaard als verbouwing, ook niet bij het behoud van fundering, kelders en voorgevel. Herbouw wordt gezien als nieuwbouw waarop een btw-tarief geldt van 21 %.

Uitbreidingswerken worden eveneens als een verbouwing aanzien “als de oppervlakte van het oude gebouw betekenisvol blijft t.a.v. het nieuwe gedeelte”. De fiscus interpreteert het begrip “betekenisvol” als volgt: “uitbreidingswerken zijn een verbouwing wanneer de oppervlakte van het oude gedeelte dat overblijft na uitvoering van de werken groter is dan de helft van de totale oppervlakte van het gebouw na uitvoering van de werken”.

Het is aangewezen deze begrenzing goed te bekijken en bij twijfel de plaatselijke btw-administratie te contacteren voor een akkoord op papier. Wordt de grens overschreden, dan wordt de uitbreiding als nieuwbouw geïnterpreteerd en geldt opnieuw het btw-tarief van 21 %.

Toch is de interpretatie van de administratie niet automatisch bindend. Bij discussie heeft de rechtbank het laatste woord.

Het nieuwe gedeelte van de uitbreiding moet verder het oude gedeelte aanvullen. Het nieuwe gedeelte mag m.a.w. niet afzonderlijk kunnen functioneren van het oude gedeelte. Twee extra slaapzalen kunnen normaal gerealiseerd worden aan een btw-

tarief van 6 %. Komen daar nog een nieuwe keuken, refter en sanitair bij met afzonderlijke ingang, dan zal dit als nieuwbouw geïnterpreteerd worden, met een btw-tarief van 21 % tot gevolg.

2. Het gebouw werd minstens tien jaar voor het eerst in gebruik genomen.

Het gebouw moet minstens tien jaar geleden voor het eerst in gebruik zijn genomen. Tussen 2008 en 2016 was het zo dat een periode van vijf jaar voldoende was, maar deze maatregel is weer opgeheven. Het is dus wel degelijk opnieuw tien jaar.

3. De handelingen moeten worden verstrekt en gefactureerd aan een eindverbruiker.

De bestemming is hier van belang, niet het statuut van de opdrachtgever. Jeugdverblijven in zelfkook mogen omwille van deze regel geen andere functies hebben. Veel jeugdverenigingen kunnen voor verbouwingen in hun jeugdlokaal hierdoor in principe geen verlaagd btw-tarief krijgen. Toch is het aangeraaden te informeren bij de btw-administratie. Wanneer het gebouw overwegend gebruikt wordt voor verhuur en minder voor activiteiten, wordt een verlaagd btw-tarief misschien toch toegestaan. Voor een conciërgewoning geldt eveneens het verlaagde btw-tarief van 6 % als aan deze vijf voorwaarden wordt voldaan.

4. De handelingen moeten betrekking hebben op een woning die, na de uitvoering van de werken, hetzij uitsluitend, hetzij hoofdzakelijk, als privéwoning wordt gebruikt.

Een jeugdverblijf met de formule zelfkook wordt door de fiscus als woning geïnterpreteerd (zie hoger). Dit betekent wel dat de

Om recht te hebben op het verlaagd btw-tarief bij verbouwingen, moet aan alle vijf de voorwaarden tegelijkertijd zijn voldaan.

zelfkookformule heel het jaar door moet gehanteerd worden. Vanaf het moment dat je één groep diensten zoals maaltijden aanbiedt, geldt automatisch het tarief van 21 % btw.

De installatie van zonnepanelen kan aan een verlaagd btw-tarief op voorwaarde dat deze in verhouding staat tot het verbruik van het gebouw. Voor een overdracht van de zonnepanelen aan een derde partij geldt het btw-tarief van 21 %.

5. Om het verlaagd tarief te rechtvaardigen, moet er een duidelijk en nauwkeurig attest worden opgesteld.

Dit gebeurt in principe door de aannemer die het attest, na ondertekening door de bouwheer, ook bewaart. Het attest ontlast de aannemer van de aansprakelijkheid betreffende de vaststelling van het tarief. Indien de aannemer het verlaagd btw-tarief niet wil toepassen, omdat hij van oordeel is dat een jeugdverblijf geen woning is, kan er bij CJT Ondersteuning een brief van de fiscus opgevraagd worden.

Afbraak en heropbouw

Afbraak en heropbouw van een gebouw kan toch aan een btw-tarief van 6 % als het gebouw gelegen is op het grondgebied van één van de steden opgesomd in enkele kb's. De definitie van gebouw wordt zeer ruim geïnterpreteerd. Fundering of een schuur, het kan allemaal. Toch wordt ook hier een onderscheid gemaakt tussen een volpension- en een zelfkookhuis. Voor volpension is afbraak

en heropbouw aan een verlaagd btw-tarief niet van toepassing, voor jeugdverblijven in zelfkook kan het wel.

Om van de verlaagde btw bij afbraak en heropbouw te genieten, moet er bij het controlekantoor van het ambtsgebouw waar het jeugdverblijf gelegen is, een verklaring ingediend worden. Dit moet in principe vooraf gebeuren, maar kan eventueel ook nog tijdens de verbouwing ingestuurd worden.

De afwerking van het gebouw moet verder gebeuren in het eerste jaar van ingebruikname. Daarna moet opnieuw 21 % btw worden betaald, tenzij vijf jaar gewacht wordt. Na vijf jaar geldt nl. opnieuw het verlaagd btw-tarief op verbouwen als aan de andere (bovenstaande) voorwaarden voldaan wordt.

Onroerende voorheffing

Op onroerende goederen moet onroerende voorheffing betaald worden. Erkende jeugdverblijfcentra zijn echter vrijgesteld.

In het verleden was de onroerende voorheffing gekoppeld aan een aantal voorwaarden (o.m. bewijzen van een niet-winstgevend karakter) en was de vrijstelling bedoeld voor "vakantiehuisen voor kinderen", een definitie waarvan de fiscus in een aantal gevallen betwistte of een jeugdverblijfcentrum wel aan deze beschrijving voldeed. Met CJT hebben we jarenlang gevochten voor duidelijkheid in dit dossier, een strijd die we zowel in de rechtbank als langs politieke weg hebben geleverd. Sinds 2016 zijn de voorwaarden versoepeld: een erkenning als jeugdverblijfcentrum type A, B of C door Toerisme Vlaanderen volstaat voortaan voor de vrijstelling. Dus niet enkel voor vzw's, maar ook voor alle anderen zoals particulieren en feitelijke verenigingen. Hoe pak je dit nu concreet aan en welke addertjes schuilen toch nog onder het gras?

Grosso modo zijn er twee soorten jeugdverblijfcentra:

1. Vandaag reeds vrijgesteld

Naar de reeds vrijgestelde jeugdverblijfcentra wordt geen aanslagbiljet meer verstuurd. Zij hoeven niets te doen, de vrijstelling blijft gelden.

In een beperkt aantal gevallen is de vrijstelling van tijdelijke aard (bijv. uitbater huurt zelf het gebouw via huurcontract van bepaalde duur). Dan dient de eigenaar een vrijstelling aan te vragen, vanaf het moment dat hij opnieuw een aanslagbiljet ontvangt.

2. Vandaag nog niet vrijgesteld

Op het moment dat je een aanslagbiljet ontvangt, heb je maximaal drie maanden tijd om een vrijstelling aan te vragen (zie brief in rechterkolom).

Nog belangrijk om weten: in afwachting van een antwoord van de Vlaamse Belastingdienst, moet je de onroerende voorheffing wel tijdig betalen. Eens de vrijstel-

ling is toegekend, krijg je dan het volledige bedrag terugbetaald. Zie ook <http://belastingen.vlaanderen.be/bezwaar-indienen>.

Toch zijn er nog enkele aandachtspunten waar je eventueel rekening moet mee houden:

1. Het jeugdverblijfcentrum heeft nog een andere functie

Een gebouw wordt vrijgesteld als er enkel vrijgestelde activiteiten in plaats vinden. Voor de combinatie jeugdlokaal en jeugdverblijfcentrum stelt dit geen probleem omdat ook de functie jeugdlokaal vrijgesteld is. Voor andere functies (bijv. parochiezaal) kan dit wel de vrijstelling tenietdoen.

2. Het gebouw is opgesplitst: er is een gedeelte jeugdverblijfcentrum en een gedeelte met een andere functie (bijv. woonhuis).

De vrijstelling onroerende voorheffing geldt enkel voor het gedeelte jeugdverblijfcentrum. Er moet dan een opsplitsing van het kadastraal inkomen worden opgevraagd bij het kadaster. De Vlaamse Belastingdienst vraagt dit zelf op, maar als je zelf bij de aanvraag voldoende informatie aanreikt, kan dit de behandeling versnellen. Je kan dus al zelf naar het kadaster stappen om de "officieuze opsplitsing" te vragen.

3. De uitbater is zelf geen eigenaar van het gebouw

De eigenaar ontvangt het aanslagbiljet en moet dus ook de vrijstelling aanvragen. Als je als uitbater zelf het gebouw huurt, is dit dus in principe niet je verantwoordelijkheid, maar het kan natuurlijk geen kwaad om de eigenaar er op te wijzen dat hij wellicht recht heeft op een vrijstelling.

Als je het gebouw uitbaat via erfpacht, dan betekent dit dat je gedurende de erfpachtperiode de rechten en plichten van eigenaar uitoefent. Dan word je dus ook door de Vlaamse Belastingdienst beschouwd als eigenaar en zal je het aanslagbiljet ontvangen. In

dit geval ben je dus zelf ook verantwoordelijk om de vrijstelling onroerende voorheffing aan te vragen.

Belastingdienst voor Vlaanderen
Onroerende Voorheffing
Vaartstraat 16
9300 Aalst

Betreft: Bezwaarschrift onroerende voorheffing
Aanslagjaar (jaar) – Kohierartikel (zie aanslagbiljet) – Kadastrale legger (zie aanslagbiljet)

Geachte heer/mevrouw

Naar aanleiding van de ontvangst van het aanslagbiljet met bovenstaande referentie wensen wij een bezwaarschrift in te dienen.

De aanslag betreft het jeugdverblijfcentrum (naam huis) in (gemeente). Wij wensen vrijstelling van onroerende voorheffing aan te vragen op basis van artikel 2.1.6.0.3.2° van de Vlaamse codex fiscaliteit, aangezien het gebouw wordt gebruikt als sociaal-toeristisch verblijf, dat het label jeugdtoerisme heeft overeenkomstig artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 betreffende de erkenning en de financiële ondersteuning van verblijven in het kader van 'Toerisme voor Allen'.

Met de meeste hoogachting

De geregistreeerde kassa

Een geregistreeerde kassa (GKS) bestaat uit een kassa, een controlemodule (black box) en een gepersonaliseerde kaart. Deze moeten in de toekomst zwartwerk in de horeca onmogelijk maken. De verplichting om de kassa te gebruiken, geldt sinds 1 januari 2015.

Een dergelijke kassa is verplicht in inrichtingen waar 'regelmatig' maaltijden worden verstrekt. Dus ook voor jeugdverblijfcentra in volpension? Toch niet in de meeste gevallen, want er gelden twee belangrijke uitzonderingen.

Jeugdverblijfcentra die vrijgesteld zijn van btw volgens artikel 44 van het btw-wetboek, zijn automatisch vrijgesteld om een geregistreeerde kassa te plaatsen. Dat geldt voor de meeste jeugdverblijven (zie pagina 4-7), maar wie toch (gemengd) btw-plichtig is, kan nog beroep doen op een tweede uitzondering. Vrijgesteld zijn immers ook inrichtingen waar de ontvangsten die voortkomen uit het verschaffen van maaltijden om ter plaatse te verbruiken (met uitsluiting van de daarbij horende dranken) niet meer dan 10 % van de totale omzet bedragen van alle horeca-activiteiten. Belangrijk is dat maaltijden gekoppeld aan overnachtingen niet worden meegeteld bij die 10 %. Wie dus enkel maaltijden bereidt voor overnachtende groepen, hoeft geen geregistreeerde kassa in huis te halen.

Samengevat: enkel jeugdverblijfcentra die regelmatig maaltijden verkopen aan mensen die niet overnachten, zijn verplicht om de geregistreeerde kassa te gebruiken. In de praktijk heeft zo goed als geen enkel jeugdverblijf de geregistreeerde kassa nodig en kan er dus verder gewerkt worden zoals voorheen.

Wel is er een verregaande (en op het eerste zicht verleidelijke) gunstmaatregel voor wie verplicht is om met de kassa te werken: een vermindering op de RSZ-bijdrage. Meer bepaald krijg je 500 euro RSZ-korting per

kwartaal per vaste voltijdse werknemer die ressorteert onder het paritair comité van de horeca. Voor vaste voltijdse werknemers jonger dan 26 jaar loopt het voordeel zelfs op tot 800 euro per kwartaal. De vermindering geldt voor maximaal 5 voltijdse werknemers. Een belangrijke kanttekening: deeltijdse werknemers komen niet in aanmerking voor deze RSZ-korting.

Stel dat je meerdere voltijdse horecawerknemers in dienst hebt, loont het dan toch de moeite om vrijwillig de kassa in gebruik te nemen? Navraag bij de RSZ leerden ons dat de RSZ-voordelen wel degelijk van toepassing kunnen zijn op jeugdverblijven die de witte kassa gebruiken (ook op vrijwillige basis), op voorwaarde dat ook aan de andere voorwaarden is voldaan. Dit gaat meer bepaald over:

- Onder het paritair comité (302) voor het hotelbedrijf vallen.
- Gemiddeld maximum 49 werknemers tewerkstellen tijdens de referentieperiode. Hierbij wordt rekening gehouden met alle werknemers in dienst van de werkgever (rechtspersoon), ongeacht de activiteit of het paritair comité waaronder ze ressorteren.
- Gedurende het volledige kwartaal een bij de fiscus geregistreeerd kassasysteem (GKS) gebruiken in alle vestigingseenheden met een horeca-activiteit waar er contact is met klanten. Ook wanneer het gebruik van de geregistreeerde kassa voor het verkrijgen van het fiscale voordeel niet vereist is, is dit wel noodzakelijk om de doelgroepvermindering te kunnen toepassen.
- Voor alle personeelsleden die werken in een vestigingseenheid waar er een horeca-activiteit wordt uitgevoerd in de brede zin van het woord (dus ook voor werknemers die niet ressorteren onder het paritair comité van de horeca) dagelijks begin- en einduur van de aanwezigheid registreren via het geregistreeerd kassasysteem of het alternatieve systeem

van aanwezigheidsregistratie (ASA). De registratie is niet van toepassing op de gelegenheidsarbeiders.

Uiteraard blijft het dan afwegen of de voordelen opwegen tegen de nadelen van de witte kassa. Hou daarbij ook rekening met het feit dat de doelgroepvermindering, verkregen dankzij het gebruik van de witte kassa, niet kan gecumuleerd worden met andere reeds toegekende doelgroepverminderingen. Indien de werkgever recht heeft op meerdere doelgroepverminderingen voor dezelfde werknemers, mag hij de meest voordelige toepassen. Cumuleren met de structurele vermindering is wel mogelijk. De goedkoopste modellen van een geregistreeerde kassa kosten bovendien al snel 1 500 euro en ook de onderhoudscontracten zijn verre van gratis.

DE BRIEF VAN FOD FINANCIËN

Bij de invoering van de witte kassa (2015) ontvingen heel wat (volpension)uitbaters een brief van de FOD Financiën, waarin hen gevraagd werd om een geregistreeerde kassa te plaatsen. Wie niet verplicht is om de kassa te plaatsen (zie uitleg op deze pagina), hoeft zich van deze brief niets aan te trekken. Bij een eventuele controle volstaat het dan om aan te tonen dat men vrijgesteld is van btw volgens artikel 44 van het btw-wetboek of dat de omzet van de maaltijden (niet gekoppeld aan overnachtingen en exclusief bijhorende dranken) minder dan 10 % van de totale horeca-omzet bedraagt.

Het vrijwilligersstatuut en de fiscus

WAT IS VRIJWILLIGERSWERK?

Vrijwilligerswerk is “een activiteit die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht, dit ten behoeve van één of meerdere personen (niet degene die de activiteit inricht), een groep of organisatie of de samenleving als geheel”. De activiteit wordt verder ingericht door “een organisatie (niet in familie- of privéverband) die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstcontract of een statutaire aanstelling”.

Feitelijke verenigingen of een private of publiekrechtelijke rechtspersoon zonder winstoogmerk kunnen werken met vrijwilligers. De vrijwilliger mag in dat geval niet met een arbeidscontract, een dienstencontract of statutaire aanstelling verbonden zijn met de organisatie. Dit krijgt wel een ruime interpretatie. Er wordt daarbij vooral gekeken naar de uitgevoerde activiteit. Een boekhouder kan op zijn arbeidsplaats voor een specifieke activiteit niet vrijwillig de kassa bemannen, maar kan bijv. wel vrijwillig als animator aan de slag. Individuele personen (tenzij die persoon via een club, federatie, vereniging, instelling of de overheid beroep doet op vrijwilligerswerk) en wie zich bezighoudt met activiteiten van winstgevende aard, zijn uitgesloten van vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk kan ook niet ten behoeve van de vrijwilliger zelf, familie of vrienden.

De activiteiten van het vrijwilligerswerk moeten zich toespitsen op gelegenheidswerk of activiteiten verricht in het kader van sociale, culturele en sportieve activiteiten.

Wanneer de organisatie of de activiteiten niet stroken met de definitie opgenomen in de vrijwilligerswet, dan is er ook geen vrijwilligerswerk mogelijk.

DE VRIJWILLIGERSVERGOEDING

Een vrijwilliger is een natuurlijke persoon die onbaatzuchtig en onbezoldigd werkt in georganiseerd of gereguleerd verband. Dit wil zeggen dat de vrijwilliger geen vergoeding kan krijgen voor het vrijwilligerswerk op zich, maar wel voor gemaakte kosten. Voor de vergoeding kan de organisatie kiezen tussen een forfaitaire en een reële kostenvergoeding. Toch vermeldt de organisatie best de twee mogelijkheden in de organisatienota. De organisatie kan dan nl. een oplossing bieden voor vrijwilligers die reeds in een andere organisatie vrijwilliger zijn en genieten van één van beide vergoedingen. Eenzelfde vrijwilliger mag nl. beide vormen van vergoedingen niet combineren en dat kan wel eens problemen opleveren bij vrijwilligers die bij meerdere organisaties actief zijn.

De forfaitaire kostenvergoeding die een vrijwilliger maximaal mag ontvangen zonder daarop belast te worden, wordt jaarlijks vastgelegd. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden. In 2019 mag de dagelijkse vergoeding niet hoger liggen dan 34,71 euro. Op jaarbasis ligt het maximumbedrag vast op 1 388,40 euro. Ook wanneer de vrijwilliger verschillende vrijwillige engagementen aangaat, mogen beide bedragen niet overschreden worden. Werk je als uitbater met vrijwilligers, dan volstaat het een nominatieve lijst met bedragen bij te houden.

Een tweede optie is kiezen voor een forfaitaire kostenvergoeding met nog een afzonderlijke vergoeding voor verplaatsingskosten. In dit geval worden de vervoerskosten wel aan banden gelegd. De vervoerskosten met de wagen, motor en bromfiets zijn beperkt tot 2 000 km per jaar met een maximumvergoeding van 0,3653 euro per kilometer. Voor het openbaar vervoer kan de prijs van de tickets

vergoed worden. Wie zich verplaatst met de fiets, krijgt tot slot een verplaatsingsvergoeding van maximaal 0,24 euro per gereden kilometer. De maximumbedragen worden jaarlijks herzien en zijn nu geldig tot 1 juli 2020.

Worden de maximumbedragen van de forfaitaire kostenvergoeding en/of verplaatsingskosten overschreden, dan is er geen sprake meer van vrijwilligerswerk.

Een derde optie is het bewijzen van de reële kosten waardoor bovenstaande maximumbedragen wegvallen. Bewaak wel dat de reële kosten niet te hoog oplopen, waardoor de activiteit door de fiscus kan beschouwd worden als bedrijvigheid.

GOED INFORMEREN

Wanneer er geen sprake meer is van vrijwilligerswerk omdat de vrijwilligerswet werd overtreden of de maximale vergoedingen werden overschreden, dan kan dat gevolgen hebben voor de vrijwilliger wanneer de uitkering niet verenigbaar is met zijn/haar sociaal statuut. Een werkloze kan zo bijv. zijn werkloosheidsuitkering verliezen.

Wanneer de organisatie de vrijwilligerswet en de maximale vergoedingen respecteert, is er volgens het departement sociale zaken altijd vrijwilligerswerk mogelijk. Volgens de fiscus is dit echter niet het geval, wanneer de organisatie vennootschapsbelasting betaalt. Vrijwilligerswerk is dan volgens de fiscus onmogelijk. Het departement sociale zaken volgt dit standpunt van de fiscus echter niet. Door deze onduidelijkheid kan bijv. de werkloze opnieuw zijn sociaal statuut verliezen. Om vrijwilligers te behouden voor onaangename verrassingen, is het aangewezen de vrijwilliger hiervan op de hoogte te stellen.

LOGO + NAAM ORGANISATIE

FORFAITAIRE KOSTENVERGOEDING VRIJWILLIGERSWERK

Ondergetekende, ... (naam & voornaam)

domicilie ..... (straat & nummer)

..... (postcode & gemeente)

contactnummer ..... (vaste lijn en/of gsm)

rekeningnummer .....

bevestigt hierbij op volgende data actief te zijn geweest als vrijwilliger in opdracht van

..... (verantwoordelijke/dienst/...)

	DATUM	ACTIVITEIT	KOSTENVERGOEDING
1			
2			
3			
4			
5			
6			

TOTAAL

Datum en handtekening vrijwilliger

VOORWAARDEN KOSTENVERGOEDING

Ondergetekende verklaart op eer de volgende plafonds niet te zullen overschrijden:

- maximum vergoedingen per jaar 1.388,40 en max. per dag 34,71 euro
- bedragen geldig in 2019

De ultieme test

Twee dossiers lang hebben we je volgestopt met allerlei wetenswaardigheden over allerhande belastingen en taksen. Wat is er blijven hangen nadat je deze dossiers hebt doorworsteld? Hieronder kan je de proef op de som nemen.

1. Wie van onderstaande uitbaters moet belasting op roerende inkomsten (lees: meubilair) betalen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- A. Uitbater Pol (particulier) verhuurt een kampeerterrein met bijhorende sanitair blok.
- B. Uitbater Maria (particulier) verhuurt een gemeubeld gebouw in zelfkook.
- C. Uitbater Tom (particulier) biedt in zijn gebouw volpension aan, hoofdzakelijk voor scholen.
- D. Vzw De Bosgeest verhuurt een eenvoudig huisje type B in zelfkook.

2. Wat wordt mee belast via de jaarlijkse patrimoniumtaks voor vzw's? (meerdere antwoorden mogelijk)

- A. Nog verschuldigde huurgelden
- B. Bedrijfskapitaal bestemd om gedurende het jaar verbruikt te worden voor de activiteit van de vereniging
- C. Geschatte waarde van een gebouw dat de vzw in erfpacht heeft
- D. Geschatte waarde van de keukentoeestellen die de vzw bezit

3. In welk van onderstaande gevallen moet btw worden aangerekend aan de verblijvende groep? (meerdere antwoorden mogelijk)

- A. School trekt naar een jeugdverblijf voor een themavijfdaagse. Het jeugdverblijf zorgt voor de maaltijden.
- B. Kampeerterrein ontvangt tijdens de zomermaanden drie jeugdbewegingen.
- C. Energiekosten worden apart aangerekend na het zomerkamp van een instelling bijzondere jeugdzorg.
- D. Een familiegroep boekt een weekendje volpension in een jeugdverblijf.

4. Wie komt mogelijks in aanmerking voor het verminderd btw-tarief van 6 % bij verbouwingen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- A. Jeugdverblijf dat zowel zelfkookgroepen als volpensiongroepen ontvangt, laat het 20 jaar oude dak isoleren door een aannemer.
- B. Jeugdverblijf in zelfkook bouwt een extra slaapzaal, aangrenzend aan het 40 jaar oude gebouw.
- C. Scoutslokaal (30 jaar oud) dat tijdens de zomer gebruikt wordt als kampplaats, wordt grondig gerenoveerd.
- D. Jeugdverblijf in zelfkook (gebouw is 35 jaar oud) laat een alarminstallatie plaatsen door een gespecialiseerde firma.

5. In welk van de onderstaande gevallen wordt de vrijwilligerswet correct toegepast? (meerdere antwoorden mogelijk)

- A. Je betaalt vrijwilliger Joris een kasticketje van 20 euro terug voor kosten die hij gemaakt heeft voor je vereniging. Joris is ook actief in de speelpleinwerking, waar hij als vrijwilliger een dagforfait van 25 euro ontvangt.
- B. Vrijwilliger Els komt met de fiets naar de activiteiten van de vzw. Daarvoor ontvangt ze 15 cent per kilometer.
- C. Het administratieve personeelslid van de vzw zorgt tijdens de open-deurdag als vrijwilliger voor het bakken van de pannenkoeken.
- D. Vrijwilliger Mark ontvangt voor de gemaakte onkosten een dagforfait van 20 euro. Nu brengt hij ook een factuur binnen voor de veiligheidsschoenen die hij draagt tijdens zijn vrijwilligerswerk voor de vzw.

1: B (zie HuisWerk 36, pagina 4-5)
2: C en D (zie HuisWerk 36, pagina 12)
3: D (zie HuisWerk 37, pagina 4-7)
4: B en D (zie HuisWerk 37, pagina 4-7)
5: B en C (zie HuisWerk 37, pagina 10-11)

OPLOSSINGEN: